

Obsah

1. Tvorba slov, psaní a výslovnost v čínském jazyce	1
汉语文字	
2. Počítání v čínském jazyce	9
命数法	
3. Zdravení a osobní kontakt	17
敬礼	
4. Rodina	25
家	
5. Představování osob	35
介绍人	
6. Názvy zemí, jejich jazyků a příslušníků národů	43
国、民族、语言	
7. OPAKOVACÍ LEKCE	51
实践	
8. Školy a povolání	63
学院和职业	
9. Určení místa	73
问题：哪儿？	
10. Obchodní jednání	83
生意谈判	

11. Nakupování a stolování, čínská kuchyně 买东西，菜单在餐馆	91
12. Čínské umění, barvy a jejich symbolika 中国的美术、颜色	105
13. Denní režim a plánování 家常、今昔	117
14. Sport, hry a počasí 游戏和天气	129
15. OPAKOVACÍ LEKCE 实践	141
Přílohy 增刊	
Přehled gramatiky 文法	173
Klíč ke cvičením 题解	187
Slovíčka 词典	211
Seznam použitých zdrojů a doporučené literatury 来源	231

Úvod

Svět se rozvíjí a globalizace propojuje všechny oblasti na zemi. Čína se otevřela světu a láká ke své návštěvě nejen turisty, ale i podnikatele či novináře. S tím pro řadu lidí nastaly velké problémy v komunikaci, neboť čínský jazyk je krásný, ale pro mnohé těžký a nepochopitelný. Ne každý si může dovolit platit tlumočníci, která by ho doprovázela na každém rohu. Tato učebnice by vám měla pomoci pochopit základní pravidla zjednodušeného čínského jazyka („obecné“ čínštiny), který je úředním jazykem Čínské lidové republiky.

Čínština je jazyk velmi odlišný od češtiny, ale jeho náročnost na čtení a psaní je vyvážena jednoduchou gramatikou. Pevně věřím, že se vám proto zalíbí a nedáte se odradit překážkami ve výslovnosti. V případě, že se čínsky přesto učit nechcete, můžete učebnici využít jako zdroj zajímavých a užitečných informací o Čínské lidové republice a jejích obyvatelích. Učebnici jsem totiž zároveň koncipovala jako praktickou příručku, která má poskytnout pohled do nám vzdálené země, do čínské kultury a zvyků. Doufám, že zde naleznete informace, které vás zaujmou a pomohou vám pochopit jeden z nejstarších národů světa.

Struktura učebnice

Nyní bych vás ráda seznámila se strukturou učebnice tak, abyste se v ní dobře orientovali. Učebnice obsahuje celkem 15 lekcí, přičemž 7. a 15. lekce jsou opakovací. Každá lekce (kromě opakovací) má tyto části:

1. Úvodní text, kde se dozvíte něco málo o kultuře, zvycích a čínském způsobu života, který se vztahuje k danému tématu lekce. Zároveň se dozvíte, na co si dát v Číně pozor, různé typy a zajímavosti.
2. Nová slovíčka – tabulka s novými slovíčky, na CD máte nahranou jejich výslovnost + návod na psaní.
3. Článek v čínštině – na CD je namluven rodilými mluvčími, jeho překlad naleznete v klíči.
4. Výklad gramatiky – je zaměřen spíše na vysvětlení frází a použití jednotlivých slov.
5. Cvičení – slouží k procvičení látky v dané lekci, správnost cvičení si vždy ověřte v klíči.

Celá učebnice je zakončena přehledem gramatiky, slovníčkem a užitečnými odkazy. Učebnice zároveň obsahuje na CD i česko-čínský a čínsko-český slovník, díky kterému si již sami budete moci rozšiřovat slovní zásobu.

Jak pracovat s učebnicí?

Každá lekce je zahájena úvodním textem, ve kterém se seznámíte s čínskou kulturou a zvyky. Poté následují slovíčka, ta je vhodné si nejdříve přečíst a poslechnout s CD, poté se je naučit správně vyslovovat a nakonec psát. Pokud se chcete naučit psát skutečně správně a „hezky“, je vhodné si pořídit obyčejný čtverečkový sešit, neboť cvičení na psaní v lekcích nemohou z rozsahových důvodů pokrýt skutečnou potřebu. Do sešitu je nejlepší rozepsat si každé slovíčko po jednotlivých „čárkách“ (tazích) podle CD a pak celý řádek psát vždy jedno slovíčko. Zároveň se slovíčky je dobré projít si i gramatiku, protože slovíčka a gramatika spolu souvisejí. Jakmile projdete slovíčka a gramatiku, můžete se vrhnout na článek. Ten je dobré si poslechnout klidně několikrát, poslech nahlas opakovat a přeložit. Celá lekce je zakončena cvičeními. Pokud

si nejste jistí, zda máte cvičení vypracované správně, můžete si jej ověřit v klíči. V klíči zároveň najdete i překlad článku do češtiny.

A na závěr ještě jedno doporučení: vždy, jakmile si najdete čas na čínštinu, je vhodné si nejdříve poslechnout a nahlas zopakovat slovíčka z minulé a současné lekce – díky tomu si procvičíte hlasivky a mozek si snáz zapamatuje správnou výslovnost.

A nyní, ještě než se pustíme do studia, bych vám ráda podala přehled základních demografických a geografických fakt o Číně.

Čína v přehledu

Oficiální název země:

Čínská lidová republika (ČLR),
[中华人民共和国 Zhōnghuá rénmín gònghéguó]

Zkrácený název země:

Čína, [中国 Zhōngguó – tj. Říše středu]

Hlavní město:

Peking, [北京 Běijīng – tj. Severní hlavní město], má 14,07 mil. obyvatel

Počet obyvatel:

1,306 mld. (údaj z r. 2006) – z toho 91 % obyvatel jsou Chanové (tj. etničtí Číňané) a 9% tvoří menšiny (asi 55 národnostních menšin)

Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky:

Úředním jazykem je čínština [„obecná čínština“ – 普通话 pǔtōnghuà], má mnoho dialektů:

1. severní dialekty – mluví jimi zhruba 70 % příslušníků národa Chan, není mezi nimi velký rozdíl a mluvčí se spolu mohou bez větších obtíží domluvit.
2. jižní dialekty – je mezi nimi velký rozdíl, protože jednotlivé skupiny mluvčích se historicky ocitly v jazykové a geografické izolaci.

Oficiálně je pǔtōnghuà definována jako „společný jazyk čínského národa, jehož fonetickým standardem je pekingská výslovnost, jehož základním dialektem jsou severní nářečí a jehož mluvnickým standardem jsou vzorová díla napsaná současnou spisovnou čínštinou“ (podle Hu Yushu, Xiandai Hanyu, Shanghai, 1988.).

Rozloha:

9,596 mil. km²

Poloha:

Čína se nachází ve východní a střední části Asie, pobřeží ČLR je omýváno okrajovými moři Tichého oceánu – Východočínským mořem, Korejským zálivem a Jihočínským mořem.

Povrch:

Na západě převládají velehory a náhorní plošiny (např. Tibetská náhorní plošina, kde leží i nejvyšší hora světa Mount Everest), na východě převládají přímořské nížiny a roviny v deltech Žluté řeky [黄河 Huáng Hé] a Dlouhé řeky [長江 Cháng Jiāng].

Podnebí:

Extrémně rozdílné: teplé subtropické na jihu a suché arktické na severu. Průměrné teploty v Pekingu se pohybují od 26° C v červenci a do -5° C v lednu.

Územní členění:

34 správních jednotek, z toho (jednotlivé názvy jsou uváděny bez značení tónu):

23 provincií (Anhui, Fujian, Gansu, Guangdong, Guizhou, Hainan, Hebei, Heilongjiang, Henan, Hubei, Hunan, Jiangsu, Jiangxi, Jilin, Liaoning, Qinghai, Shaanxi, Shandong, Shanxi, Sichuan, Yunnan, Zhejiang, Taiwan)

5 autonomních oblastí (Guangxi, Nei Mongol, Ningxia, Xinjiang Uygur, Xizang – tj. Tibet)

4 města pod ústřední správou ČLR (Beijing, Chongqing, Shanghai, Tianjin)

2 zvláštní administrativní oblasti (Hongkong, Macao)

Měna:

Pro úřední měnu se používá zkratka RMB [人民币 rénmínbì].

Základní jednotkou je jüan. [圆 yuán].

Časové pásmo:

GMT + 8 (v celé ČLR platí jednotný čas, pro letní období je zaveden letní čas, tak jako v ČR – ve srovnání s Prahou se tedy jedná o posun +7 hodin v zimě a +6 hodin v létě)

Internetová doména: .cn